

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 50 »
 Helyben nézve átvéve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 50 »

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai-utca 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérési és megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 31.

Az új parlament.

(—a.) A választások első két napja összehozta a tagjait annak a törvényhozó testületnek, amely bevonul majd a világ legszebb parlamenti épületébe s megkezdí a második ezredév Corpus iuris-ának megalkotását. Husz kerület ugyan még csak ezután választ, tizben pedig pótválasztás lesz, de ez már mit sem változtat a pártoknak eddigi arányain.

Az első ami az új képviselő házat jellemzi, a legujabb politikai pártnak, a néppártnak bevonulása. A kormány s az ő hűségese szövetségei a korrupciónak, terrorizmusnak s a példátlan erőszakoskodásnak minden képzelhető eszközét felhasználta, hogy e párt létrejöttét megakadályozza. A felvidéken valósággal vérbe fojtotta azt. Mind nem használt semmit. Husz néppárti vonul be az új parlamentbe.

Kicsi szám. De ha meggondoljuk, hogy ebben az ádáz küzdelemben, amelyhez hasonlót nem látott még Európa, a kevésbé üldözött nemzeti párt mandátumainak felét elvesztette, a székely oroszán pártja pedig csaknem megsemmisült, akkor nem fogjuk kicsinyelni azt. A függetlenségi párt az első választás után csak hét emberét tudta bevinni és másfél évtized alatt felvitte száznál többre. A néppárt — tekintve a körülményeket — meg lehet elégedve az eredménnyel.

Az az erő, amit a néppárt a választásoknál kimutatott, bámulatba ejtette a liberális pártot. A felvidéken (Pozsony, Nyitra, Trencsén, Árva, Liptó és Szepes

megyékben), a Dunántúl minden részében, Pest megyében és Bácskában oly impozáns módon nyilvánult a választók lelkesedése a néppárt mellett, hogy csak valamennyire tisztességes választás esetében legalább ötven kerületet elhódított volna. Még a mostani rémségesen brutális erőszakoskodás ellenében megbuktaotit egy minisztert, egy államtitkárt, egy mintalispánt és egy osztálytanácsost, győzelemre vitte húsz jelöltjét, öt kerületben pedig pótválasztásra kényszerítette az ellenséget. Még nincs kezünkben a kimutatás arról, hogy az egész országban hány szavazat esett az egyes pártok jelöltjeire; de merjük állítani, hogy e tekintetben túlhaladja az összes ellenzéki pártokat, pedig szervezve nem volt, sajtója alig van, az időből kifogyott, anyagi eszközökkel nem rendelkezett. Annyi bizonyos, hogy e választás eredménye elvitázhatatlan bizonyossága annak, hogy a jövő a néppárté.

Másik jellemző vonása az új parlamentnek a kormánypárt idétlen nagysága. Előre tudtuk, hogy így lesz. Azért osztalta fel Bánffy az országgyűlést, mert neki feltétlen többségre van szüksége, hogy a kvóta felemelést s a többi kiegyezési javaslatokat megszavaztassa. Most már nem szorul a Tisza-klikk támogatására, melyet különben is csaknem megsemmisített. Wekerle, Teleszky, Csernányi, Jókai, Fesztetich, Miklós Gyula s a huszadrangu csillagok közül Szunyogh Szabolcs és Kajuch nem kerültek be az új parlamentbe. Tiszának egész gárdája alig megy fel egy tucatra. Hogy a kor-

mánypártnak ez az orozátlan nagysága mennyit ér? tegnapi vezércikkünk mutatta ki.

Az új parlamentbe az ellenzék — sajnos — csak törpe minoritásba vonulhat be. Jelentékenyen növeli ezt az egészségtelen állapotot az a körülmény, hogy az új parlamentből olyanok maradtak ki, akiknek szellemi erejére nagy szükség lett volna. Ugron Gábor, Szederkényi Nándor, Beóthy Ákos, Pázmándy Dénes bukása érzékeny veszteség nem csak az ellenzékre, hanem az egész magyar parlamentárizmusra, melynek annyi időn át diszei voltak. Hiába! Bánffynak nem Beóthy Ákosok kellene, hanem Beóthy Algernonok, Wolfnerek és Weisz Bertholdok.

Különben Apponyi és Ugron pártja némileg megérdemelte szomorú sorsát. Az egyházpolitikában való lavirozásnak, tojástáncznak a természetes következménye ez. A nép nem tud finom distinctiókat tenni facultativ vagy szükségbeli és kötelező polgári házasság között, hanem — egyháza tanítása szerint elítéli valamennyit. Nem tudja megérteni azt, hogy valaki ellene volt az egyházpolitikának mindvégig s megis elítéli a revíziót. Ha akár Apponyi, akár Ugron határozott állást foglaltak volna a kormány egyházpolitikája ellen, ma megkétszerezett sergél tértének vissza az új parlamentbe. Régi embereik közül így is többnyire csak azokat tudták bejuttatni, akik felvették programjukba a revíziót.

Hogy Kossuth Ferencz pártja megtartotta régi politikáját, azon nem fog

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egy öreg úr története.

Írta: RAUSZ ALAJOS.

Közlékeny, jó öreg úr volt a mi Tabódy Pista bácsink. Bárkinek, kinek régebb idő óta ismerős volt, szerette elmondani történetét. A jó öreg kit rokonai kötelék is fűzött hozzám, egy napon engem is meghívott garcon szobájába. Most is, mint máskor, kifogyhatatlan volt beszédében, egyszer azonban nem kis meglepetésemre oly zavarodottság vett az öregem erőit, hogy pár percnyi szünetet tartott, majd szemét mereven egy arczképre függesztette.

A lelki benső küzdelem, majd meg a megindultság játszott ajakán, végre egy legördülő könyecsepp szólásra bírta.

»El vagyok árulva, édes öcsém, úgy látom szólanom kell. — Már réges régen akartam előttem is föltárni elaggott szívem minden örömét, keservét, de mindeddig igen fiatalnak tartottalak arra, hogy évtizedes bánatom megérthesd.

Most már eléggé ismered a világot, ám-bár még igen sokat kell tapasztalnod, de épp ezen körülmény indit engem arra, hogy egy tapasztalattal én is gazdagítsalak . . .

Merev tekintetemből, melyet erre a fényképre szegeztem és keserű könyemből sokat olvashattál. De, hogy megérthesd bánatom, figyelj reám! elmondok mindent.

Benned új vigasztalóra akarok találni. — Tudod édes öcsém a jó vigasz menyői balzsam elárult borús szívemre. Hidd el, oly jól esik érzem. hogy a részvét megnyilatkozásával sebem egy időre beheged.

Jöjj csak közelebb!»

Megilletődötten engedelmeskedtem és tekintetünk önkéntelenül az előttünk fekvő fényképen találkozott.

Gyönyörű, alacsony termetű, szőke fürtű leány vonásai domborodtak ki a képen. Oly szép volt, mintha csak tizenkilenc tavasz minden báját ő reá pazarolta volna. — Leomló haja büszkén fedte alabastrom vállait. Buza- virág-kék szeme csillagpárként tündökölt. Beszédes szemeiből sokat lehetett olvasni. — Volt abban nyájasság, kedvesség elég, de némi büszkesség is, mely Tabódy bácsi jövőjére oly végzetes befolyás volt. Arcza halavány teintje, gyengéden hajlott picinyke orra, megjelenésének arisztokratikus jelleget kölcsönzött.

»Ő volt — szakitá félbe a csendet az öreg úr — az én választottam. Mint nővérkém igaz barátját élte hajnalán már ismertem s így éreztem, hogy szívem húrjain az ő iránti érzélem már akkor játszott andalító danát, midőn még legénytoll sem pelyezett államon. Viszonyunkat inkább barátinak, mintsem olyannak tartottam, mely hivatva lenne kettőnk boldogságát megalapítani . . .

Évek múltával a kis leányból nagy leány lett, belőlem pedig jogvézett ember. Barátságunk mindinkább mélyebb gyökeret vert, hogy

tövéből a boldogító, békés otthon teremtő szerelem bimbaja fakadjon. Saroltának — így hívták őt — egy napon föltártam eddigelé rejtgetett érzelmeimet, egyszersmind kezét is megkértem. A leánya szemérmesen lesütötte szép szemét és megígérte, hogyha a szülők is beleegyeznek, szívünket cserébe adjuk.

Boldogságtól áradozó kebellem tértem vissza lakásomba. A kétkedés, a bizonytalanság durva zománca lepattant szívemről. Boldogságomban halárt nem ismertem, hogy is ne?! Eddig kedves hozzátartozóim csillaga örködött derűs-borús napjaimban fölöttem, most Sarolta csillaga is fog virrasztani . . .

Sajnos e csillag hamar letűnt egemről, magával ragadván ifjú szívem minden reményét, örömét . . .

A törvénytörésknél voltam alkalmazva s rövid idő alatt annyira emelkedtem volna, hogy őt — ezredes leányához illően — pompás háztartásban eltarthattam volna. Előléptetésemre napról napra vártam, mely hivatva lett volna Saroltám otthonát siettetni, midőn a nyári fürdőzés hóbortja őt tőlem a tengerpartra ragadta.

Hivatalos teendőim engem annyira lekötöttek, hogy Saroltámat csak jóval később látogathattam meg.

Szerfölött nyájasan fogadott ekkor is, de némi meghidegülttség fagyos szelét nem tudta előttem elpalástolni.

Zugó fővel éjjel és nappal egy gondolat gyötört még visszatértem után is: »ugyan miért?!«

csudálkozni, aki figyelemmel kísérte a választásokat, melyek minden kétségen felül helyezték e pártnak a kormányval való szövetségét.

Az igazi ellenzék kicsiny ugyan, de annál elszántabb, annál elkeseredettebb. Bánffy a választásoknál elérte célját. Kérdés: el fogja-e érni az új parlament tárgyalásainál is?

Mi nem hiszszük, de az ország független gondolkodásu nagyobb része sem!

Kartellek garázdálkodása.

Abban a harcban, melyet a meg nem vásárolt s meg sem vásárolható sajtó a kartellek garázdálkodása ellen folytat, mindenki, ha jóhiszeműleg itélkezni akar, be fogja ismerni, hogy ezzel a fogyasztó és termelő közönség érdekeit igyekeztünk megóvni a szemérmetlenül üzött kizsákmányolás ellen.

A petróleum-, a cukor-, a vas-, a kőszén-kartellek mind ilyen irányzattal bírnak és a büntető-törvénykönyvbe ütköznek, a mely tiltja az áruk s fogyasztási cikkek elárulásánál a hamis mértéket, a csalárdságot stb. Ennél fogva a kormánynak szoros kötelessége volna ily uszorás-szövetkezetek ellen fellépni, vagy az ügyészséget utasítani, hogy ellenük a bíróság s törvény szigorú alkalmazásba jöjjön. De a kormány ezt nem teszi, akkor különleges okának kell lennie.

Romániától e tekintetben példát vehetne. Bukarestben ugyanis a pékmesterek kenyér-kartellt kötöttek, melynek értelmében a kenyér árát kilónként öt banival fölemelik. A román kormány nem tudta elnézni a közönség kizsákmányolására irányult ez üzelmeket és utasítására a román főváros polgármesteri hivatala azonnal gondoskodott róla, hogy a lakosok a kenyeret az eddigi áron megkaphassák.

Ajánljuk követésre ezt a példát, amivel bizonyára inkább óvható meg a közönség érdeke, mint ha a kartellek ellen főszoaló lapokat sejtő-pörbe fogják, mint hír szerint lapunkat is fenyegetik vele.

Román-magyar barátság.

Bukarestből az egyszer örvendetes hír érkezett. A román kulturliga középponti bizottsága ugyanis közelebb ismét tárgyalta a magyarországi román ajku lakosok ügyét. Ez ugyan magában véve nem volna megengedhető a monarchiánk s a szomszéd román királyság közti viszonynál fogva. Ámde el kell tekinteni ennél

Egyszer azonban, midőn fáradtan otthonomba tértem, finom hajtású, rózsaszín levélke feküdt asztalomon, mellette pedig egy gondosan lepecsételt kis csomag . . .

. . . Fölsímtam kezeirását . . .
Lázás izgatottsággal olvastam e rövidke levelet, mely imígyen szóltott:

•Mélyen Tisztelt Tabody Úr!

Mivel látom, hogy hosszas eljegyzésünk alatt még mindig nincs abban a helyzetben, hogy engem rangomhoz illően eltarthasson, én már tovább magam le nem kötöm, hanem Hollósy Kázmár kapitányhoz megyek nőül, ki vagyonos ember léteére mindenképp esendesebb jövővel kecsegtethet, mint ön. A mai postával küldöm egy kis dobozban jegygyűrűjét, kérem az enyémet is mihamarább vissza mert, Kázmér, kivel már két hónapja az ön tudta nélkül jegyben vagyok, már igen türelmetlen!

Lépésem miatt ne nehezeltjen, Istenben hívva nyugodjék meg sorsában, míg egy második türelmesebb, hübb Saroltára akad!

Ha mennyasszony-ruhában akar látni, mához három hétre jöjjön el Domszegre, kastély-kápolnámba.

Szórakozásokban keressen nyihet! s ne felejtse el barátinóját,

köbölösi Köbölössy Sárkát.

. . . A szegény öreg a levél felolvasása után újra zokogásba tört ki. — Majd ajkához

a nagyon is keleti jellegű országnál a nemzetközi jog s bevett szokások követelményeitől.

A bizottság ezuttal azonban eltért régi politikájától, amennyiben nem szőtt újabb terveket Magyarország ellen, hanem határozatilag kimondotta, hogy felhagy a Magyarország ellen való izgatással és oda fog törekedni, hogy újra helyreállítsa a Magyarországgal való jó viszonyt. A bizottság néhány tagja ellenezte ugyan ezt a határozatot, e tulnyomó többség azonban hangsúlyozta azt, hogy a román nemzet érdekében elejét kell venni annak, hogy a panszlavizmus mindinkább tért foglaljon a Balkán-félszigeten, amit Románia elszigetelten nem képes elérni, ehhez utalva van Magyarország támogatására, amelyeknek szintén legnagyobb ellensége, a moszkovizmus.

Reméljük, hogy a közös s kölcsönös védekezés szükségének ez a fölsimerése egyöntetű eljárás iránt való megállapodást fog maga után vonni, melynek sikere attól függ, mennyiben lesz őszinte s lojális Románia magatartása Magyarországgal irányában. Mi melegen óhajtjuk a teljes egyetértést.

Képviseelő választások.

— Távirati tudósítások. —

A pártok állása az éjjel érkezett s alább olvasható tudósítások számbavételével a következőleg alakult:

kormánypárti	258
Kossuth-párti	41
nemzeti párti	31
néppárti	19
Ugron-párti	11
pártonkívüliek	10
pótvalasztás	9
kettős választás	3
elhalasztott választás	1

Összesen: 381

Jelek magyarázata: kp. = kormánypárti; — népp. = néppárti; — np. = nemzetipárti; — fg. = függetlenségi; — nz. = nemzetiségi; — pk. = pártonkívüli.

S o m l ó v á s á r h e l y: Meszlényi Pál népp. nagy szótöbbséggel megválasztott Bamberger kp. ellenében.

U g o d: Pongrácz b. kp. a függetlenségiéket átpártolással győzött Orbán népp. ellen.

B o d á j k: Fiáth b. fehérmegyei főispán roppant visszaélések segítségével győzött Szentiványi népp. ellenében.

Z i r e z: Kemény P. pk. választott meg Fülöp A. fg.-ivel szemben.

emelte a fényképet, könyeivel áztatta, esőkjával halmazta el.

Nem mertem zavarni őt, de midőn láttam, hogy fájdalom már-már enyhül, esdő tekintettel kértem az esemény folytatását.

Az öreg Pista bácsi megértett, — de nagy fájdalmában igen szűkszavu lett.

»A szabadságharcban elvittek katonának. Saroltáról semmit sem hallottam. Hollósy kapitányom volt, az ütközet hevében sebet kapott, mely üszköszödés következtében rövid szenvedés után kínos halállal, alig husz hónapos boldogságának mély sirját megásta . . .»

Barátaim Sarolta »csillagom«-hoz akartak visszavezérelni, s nevében biztosítottak, hogy nem lesz többé hűtelen, de én bolygó csillagomban többet nem bíztam.

Igéretemhez híven, melyet felolvasott levele válaszául tettem, én őt örökre szerettem, mert erre a költő következő szavaival köteleztem magam.

»Legyen bár fém ezüstfehér,

Óh akkor is csakugy szeretlek,
Oly hévvel, szenvedélyesen,
Mint milyen vágygyal öleltelek
S csókoltalak meg édesem!«

Azóta se láttam őt, csak bánatom kísér árnyként, de ne vedd ücsém rossz néven bánatom, mert e világot ismerni tanulván, meg tudhatod, mit vesztettem egykoron!«

E n y i n g: Purgli kp. meg lett választva Bezerédy fg. ellen.

P é t e r v á s á r: Károlyi Sándor gróf agrárpárti Kovács kp. ellenében győzött.

K é z d i - V á s á r h e l y: d. u. 4 órakor a szavazás még egyre foly; eredmény csak későn várható.

M i s k o l c z: Mind a két kerületben a választás nagy küzdelmekkel foly; eredmény majd éjjel után tudható meg; a függetlenségiéket estig tulsúlyban voltak.

N a g y b e c s k e r e k e n: dr. Györgyevits Milos (nemzeti párti) visszalépett, így tehát a két liberális jelölt, Demko és Kristics küzdenek.

S z a t m á r: Mikor a kormánypártiak látták Ugron Gábor hatalmas tartalékját felvonulni a katonaság szuronyt szegezve rohamot intézett Ugron választói ellen: a pánik leirhatatlan volt, mindenki futott, merre csak lehetett, a katonaság azonban a futókat üzőbe vette; egy ember halva rogyott össze, őt súlyosan megsebesült. Így Ugron pártját szétgrasztották, minek következtében Chorin Ferencz kp. győzött.

C s i k - S z e r e d a: Egyedi Arturnak a mandátum százötvenezer forintjába került.

B u d a p e s t: Tapolezai és délnai birákat leszurták, mert a bort pénzért adtak és szavazatokat liferáltak.

N a g y - B a r o m: (Sopron) Ragályi néppárti 1522 szótöbbséggel Fesztli L. kp. ellen megválasztott.

D u n a p a t a j o n: Földváry Imre kp. 1557, Zlinezky János népp. 984, Kassits Péter fg. 599 szavazatot kapott. A ket első között szűkebb választás lesz.

R o s n y ó: A néppárti jelölt visszalépésével Andrassy Géza gr. ky. megválasztott.

K ö v i: Szentiványi Árpád np. egyhangulag győzött.

P u t n o k: Putnoki Mór fg. ellenjelölt nélkül képviselőnek kiállított ki.

R i m a s z o m b a t: Kubinyi Andor kp. egyhangulag választott.

J o l s v a: Kubinyi Géza kp. ellenjelölt nélkül lett képviselővé.

H a j d u - N á n á s: Oláh József fg. Dégenfeld Pál kp. és Kovács J. fg. ellenében megválasztott.

K o v á s z n a: Sándor J. kp. egyhangulag képviselőnek kiállított ki.

K o r p o n a: Ivánka Oszkár np. győzött Fodor K. dr. kp. ellen.

J á k ó h a l m a: Márkus József kp. többséget nyert Fányfy fg. ellenében.

M e z ő t u r: Tóth János fg. győzött Biró T. kp. ellen.

L o s o n e z: Dégenfeld Lajos gr. kormánypárt választott Székely B. fg.-vel szemben.

T a s n á d: (Szilágym;) Kovácsy Sándor kp. győzött Szongott J. fg. ellen.

D i ó s a d: (Szilágym;) Sámuel L. kp. szótöbbséggel megválasztott Rákosi Viktor fg. ellen. Az elfordult rendtelenségek miatt az ellenzéki választók fölháborodtak: a csendőrség közékük lött és egy ott álló kormánypárti választót agyonlött.

B a k s a: (Zala.) Berger Ignác np. győzött Hajós M. kp. ellenében.

G ö d ö l l ő: Volfnér Tivadar kp. 1961 szavazattal Várady Károly fg. 1421 és Német Gellért népp. 169 szavazata ellenében képviselővé választott.

A b r u d b á n y a - V e r e s p a t a k: Lukács László pénzügyminiszter egyhangulag megválasztott.

K e r n y a j a: Pinkovics József győzött a Kossuthpárti dr. Pataj és a néppárti Steetz ellen.

B r e z n y ó b á n y a: Czipkai Károly kp. 654 szótöbbséggel győzött a néppárti Burján ellen.

N a g y - S z e n t - M i k l ó s N á k o Kálmán gróf kp. győzött Telbisz János np. ellen.

N a g y - K á r o l y b a n: Gr. Károlyi István pártonkívülit megválasztották óriási többséggel.

E r z s é b e t v á r o s o n: Dániel Márton kp. nagy többséggel megválasztott. Ellenjelöltje Issekutz Viktor nemzeti párti volt.

N y i t r a - Z s á m b o k r é t e n: Zsámbokréthy József szabadelvű 52 szótöbbséggel Zele-

nyák János néppárti ellen nagy küzdelem után megválasztott.

B o b r ó n: Zmeskál István néppártit egyhangulag megválasztották.

B a k s á n: Berger Ignác np. megválasztott.

T i s z a l ö k ö n: Kornis Ferencz np. Önödy Géza fg. ellen megválasztott.

H e g y h á t: Szily Pongrácz kp. megválasztott Förster Aurél fg. ellenében.

S i k l ó s: Antal Pál fg, Perczel Béni kp. ellen győzött.

S á r k e r e s z t u r o n: Madarász József fg. egyhangulag megválasztott.

C s á k v á r: Meszlényi Lajos függetlenségét óriási többséggel megválasztották a néppárti Bonicz ellen.

A l s ó - K u b i n: Kubinyi Árpád kp. Krupecz néppárti ellen megválasztott; ennek pártja óvatossá emelt.

B á n t e p l i c z e n: Polyák Béla szabad-
elvű 561-el győzött a népp. Mihalik ellen.

B i t t s e: Urbanovszky Ernő kp. óriási küzdelem után győzött a néppárti Micsula György ellen.

H ó d m e z ő v á s á r h e l y: Biró Pál kp. 700, Endrey fg. 1110, Rádi szocialista 13 szavazatot kapott. Endrey fg. megválasztott.

L o v r i n: Rónay János kp. Lázár Béla gr. np. ellen megválasztott.

L u b l ó: Arányi Miksa kp. megválasztották Viczmándy Ödön np. ellen.

N a g y k á l l ó: Mezőssy Béla fg. legyőzte Vay Ádám gr. kormánypártit.

G a l g ó c z: Rudvánszky Béla, a nemzeti pártból lett kormánypárti lett megválasztva.

S z o b r á n c z: Tomcsányi László np. megválasztott Körösy kp. ellenében.

G ö n c z: Zichy Jakab gróf np. Mandics Ede kp. ellen megválasztott.

M á t é s z a l k a: Kende Béla fg. megverte Bartha Andort kp.

F e h é r g y a r m a t: Luby Géza fg. győzött Mérő János kp. ellen.

B á n á t - K o m l ó s: Belitska Béni kp. győzött.

V e r b ő: Sulyovszky Gusztáv kp. megválasztott ifj. Ócskay Rudolf np. ellen.

N a g y a t á d: Psik Lajos kp. győzött a függetlenségi Chernel ellen.

S z i g e t v á r: Biedermann Rezső kp. győzött Fényfy fg. ellen.

Z e n t a: Kovács Pál kp. 78 abszolút többséggel győzött.

N a g y s z o m b a t: Emmer Kornél kp. gr. Zichy Nándor népp. ellenében megválasztott.

P u c h ó - I l l a v a: Kukinyi György kp. Havlicsek Vincze népp. ellen győzött.

S z o l n o k: Kiss Ferencz kp. legyőzte Csávolszky Lajos függetlenségét.

S z e g v á r: Helfy Ignácot képviselővé választották.

U z d: Ivanovics István kp. képviselővé választották.

U n g v á r: Sztáray Gábor gróf kp. a Kende Mihály pk. ellen megválasztották.

V á g u j h e l y: Vietórisz Miklós kp. Pongrácz Károly gróf népp. ellenében győzött.

S u g a t a g: Mihályi Péter np. egyhangulag lett.

K i r á l y h e l m e c z: Sennyei István br. np. egyhangulag képviselővé választott.

K i s - S z e b e n: Hódossy Imre np. győzött.

G y ö n g y ö s: Visontai Soma fg. egyhangulag lett.

K i s - C z e l l: Györy Elek fg. 674 szóval Tulok Benő Kossuth párti ellen győzött.

C s u r g ó: Szalay Károly győzött a kormánypárti Kenedi Géza ellen.

N á d - U d v a r: Papp Elek fg. egyhangulag.

D u n a v e c s e: Benyovszky Sándor gróf fg. egyhangulag.

N a g y - I g m á n d: Thaly Ferencz fg. egyhangulag.

N y i r b o g d á n y: Kállay Lipót fg. egyhangulag.

H a j d u - B ö s z ö r m é n y: Szinay Gyula fg. György Endre kp. ellen megválasztott.

P i n c z e h e l y: Rátkay László fg. győzött Apponyi Géza gróf néppárti ellen.

N a g y - K á l l ó: Mezőssy Béla fg. 101 szó-
többséggel Vay Ádám gróf kormánypárti ellen.

N ó g r á d: Benitzky Árpád fg. győzött Andreánszky Gábor np. ellen.

S z i g e t v á r: Biederman Rezső kp. 69 szó-
többséggel győzött Olay Lajos Kossuth-párti ellen.

B a t t o n y a: Babó Lajos kp. győzött Bartha István néppárti és Purgly np. ellen.

U j - V e r b á s z: Kozma László 1339 szavazattal győzött a nemzeti párti Issekutz Viktor 1232 szavazata ellen.

S z e p e s - S z o m b a t: Kulmann János kp. szó-többséggel győzött.

Ó c s a: Balogh Kálmán kp. megválasztott.

Z i c h y f a l v a: Karátsonyi Jenő gróf kp. szó-többséggel győzött.

K o m á r o n: Tuba János kp. Pázmándy fg. ellenében győzött.

U d v a r d: Feszty Béla kp. szó-többséggel nyert Heckenast György fg. ellen.

A r a n y o s - M a r ó t h: Klobusitky János 993 szavazattal nyert a népp. Molnár János 679 szavazata ellen.

H ó d s á g: Dr. Molnár Károly kp. győzött Ertl János np. ellen.

D o r o g: Hulényi Győző kp. nyert Papp János fg. ellen.

K é z d i - V á s á r h e l y: Béli László kp. győzött Szacsavay Sándor Ugron-párti ellen.

N a g y - A j t a: Weisz Berchtold kp. győzött az ugronista Tankó János ellen.

S z a b a d k a: Az első kerületben Vojnich Sándor kp. nagy többséggel győzött a néppárti Mamuzich Mátyás prépost ellen.

S z a b a d k a: A második kerületben Ver-
mes Béla kp. nagy szó-többséggel győzött Hock János ellen.

C s i k - S z e n t - M á r t o n: Györfy Gyulát kp. megválasztották.

C s i k - S z e r e d a: Egyedi Artur kp. győzött.

G y e r g y ó - S z e n t - M i k l ó s: Lázár Menyhért kp.-it megválasztották.

V e s z p r é m: Szabó Imre kp. 192 szó-
többséggel győzött a nemzeti párti Zichy Vladimír gróf ellen. Rosenzweig Lajos drt nem jelölték, mert később ajánlották.

N y i r e g y h á z a: Ferlicska Kálmán dr. kp. győzött Benitzky Miksa fg. ellen.

G y ö n g y ö s p a t á n: Fejér Miklós kp. győzött Biró Lajos np. ellen.

A K é z d i - V á s á r h e l y i választókerületben Szacsavay fg. vereségével végződött Béli László kp. ellenében.

V a á l: Lits Gyula fg. szó-többséggel győzött Zimándy Ignác népp. ellen.

S z é k e s f e h é r v á r: Kalocsay Alán cziszterczita. revizionista fg. 872 szóval győzött Tóth Aladár kormánypárti ellen. Kalocsay szó-többsége 94. Kalocsay Alán az első cziszterczita. a kit Magyarországon országos képviselővé választották.

C s i k - K a r e z f a l v a: Városov Gyula fg. megválasztották.

N a g y - K a n i z s a: Zichy Aladár gróf népp. nagy szó-többséggel választott meg.

— A *szilágymegyei* választásokról írják lapunknak: A zilahi kerületben nagy szó-többséggel dr. Várady Gábor ügyvédet kormánypárti képviselővé választották. A mandátum ára huszezer forint volt. Ennyi pénz ellenében hiába való volt az ellenzéknek minden ékes-szólása: »pénz beszél.« De azért nem ment egész simán a dolog; a zilahi lakosok, persze a fiatalság több rendbeli verekedést is rendezett, és a két század idegen katonaság szuro-nyainak volt elég dolguk. — A kortes izraeliták ablakait mind betörték; a győztes liberá-
lisok az éj leple alatt szökve menekülnek fal-
vaikba.

A bőr árfolyama a következő árak között ingadozott fejenként: két porció pálinka, 2 frt, 5 frt, 8 frt, a legdrágább bőr 12 frt. A kortesekét ide nem értve.

A diósadi kerületből, a hol Sámuel izr. ur és Rákossy a hírlapíró léptek föl. A választás eredménye a késő éjszakában még nem jutott tudomásunkra. A következő dolgok azonban megtörténtek: Külön futárral kértek katonaságot (2 század). A csendőrök sortűzet adtak,

két sebesültet behoztak a zilahi megyei kórházba, a hol az egyik nemsokára meghalt, a másik a torkán keresztül lőtt sebbel haldoklik, a többit Diószadon magánháznál ápolják.

A *györmegyei peéri* kerületben a legcsu-nyább elvárulás történt. A kormánypárti minden vesztegetést, erőszakot elkövetett, hogy Vikár István függetlenségi és 48-as jelelőtt ellen győzelemre juttassa a dús gazdag Léway Lajos kormánypárti jelöltet, de a peériek kitarították el-
veik mellett, úgy, hogy Vikár Istvánnak leg-
alább négyszáz szavazattöbbségre lehetett kilá-
tása. A szavazás kezdetét vette és fél tizkor volt Vikárnak 200. Léwaynak pedig csak 3 szavazata. Ekkor jött közbe egy olyan dolog, mely még a mai kormánypárt által indított fényes korteshadjáratában is ritkítja pártját.

Féltiz óraker az elnök megszakitotta a szavazást s egy a királyi közjegyző által kiál-
litott okmányt olvasott fel, mely szerint Vikár lemondott. Borzasztó lett a főlháborodás és el-
keseredés, sokan misztifikációnak rut csalás-
nak hitték, kiabáltak, hogy nem igaz, Vikár jön a nyulikkal, a tömeg nem mozdult, a kato-
naság szoritotta vissza, szuronnyal, még is állt, mert biztos tudatában volt a győzelemnek. Az elkeseredés leirhatatlan volt, az egyik azt kiál-
totta, a zsebem tele lehetne kormánypénzzel, de nem adtam el magam, a másik 30 forintot dobott el magától, az asszonyok dühöngtek és sivitottak. A tömeg követelte, hogy a szavazást folytathassák, mit nem engedett meg az elnök. A lemondás állítólag ma reggel az el-
nök zsebében volt s csak azért nem hirdette ki, hogy ajánlásnak utját vágja, a mely eset-
ben is biztos lett volna az ellenzék győzelme; bárkit megválasztották volna ellenzékű prog-
rammal. Fél tizenkét óraker jött a faluba Léway, huszárság és csendőrség fedezete alatt a man-
dátumért.

Eget rázó vihar zúgott fel megérkeztek; a gyalogos katonák szuronyt tüztek, a huszárok kardot húztak, a nép rémségesen kiáltott: Nem kell Léway! mire a másik tábor »éljen Léway«-
val felelt.

A nép sehogysem akart belenyugodni Léway képviselőségébe, zajosan követelte, hogy hadd szavazzon új jelöltre. A választási elnök erre háromszor fölszóllította a vezénylő katonatisz-
tet, hogy lőve s en a nép köze. A tiszt nem hallgatott az elnök szavára, s azt vála-
szolta, hogy ő nem azért van itt, hogy a lár-
mázókat elhallgattassa. Hiszen nincs veszély. Ha majd veszély lesz tudja kötelességét.

Fél egykor félszázad huszárság ismét körbe fogta Léway kocsiját és vágatva vitték ki a faluból. Most a táplányi kastélyt fegyveresen őrzik, bizonyosan a választók szeretetnyilvá-
nitástól félnek.

H.
— *Csaczaról* írják ujabbán: Barényi vá-
lasztási elnök, a kit vármegyeszerte becsületes embernek ismernek, nem akarta végrehajtani a merényletet s ez okból le is mondott. Ekkor Gebauer csaczei adótárost bizták meg a választási elnökséggel. Ez az ember vállalkozott a legnagyobb gazság végrehajtására. Ostromállapotba helyezte a városkát. Kiadott mindenféle rendeletet s végül kijelentette, hogy a néppártiak vezetői részéről senkinek sem ad paszpartut, a mely nélkül pedig a választás napján még az utcára sem lehetett kimenni a sok csendőrtől, dragonyostól s gyalog kato-
nától. A választás napján reggel nyolcz óraker fából összetakolt bódék köré csoportosították a néppártiak ama részét, a melyet az országutakról beeresztettek a városba. Mert csak a fe-
lét eresztették be a választóknak, mintegy 600 néppárti szavazót egészen egyszerűen minden ok nélkül kizárt a városkából a fegyveres erő. De még így is impozáns tömeget képezett a néppárt a liberálisok silány kis részeg csapata mellett, a mely alig állott többől 180 ember-
nél. — Nyolcz óraker az elnök megnyitotta a választást s fél órai időt tüzött ki a szavazás megkezdésére. A félóra leteltével Gebauer elnök egy darab plajbászszal itt papirosról leolvasta, hogy miután Csernoch János neve mellett nincs meg a foglalkozás, a jelölést nem veheti tekintetbe s egyhangulag megválasztott képviselőnek jelentette ki Láncai Leót. Csernoch bizalmi fér-
fia, mielőtt még befejezhette volna Gebauer a szavait, fölszóllaltak s egy okmányt akartak

igazolni Csernoch kanonok azonosságát, de a választási elnök iszonyu dühbe tört ki erre s durva hangon kiáltotta, hogy ne zavarják őt a beszédében. A bizalmi férfiak aztán arra hivatkoztak, hogy hiszen az elnök birtokában van Esztergom város hivatalos átírata, a melyben meg van írva, hogy Csernoch János dr. kanonok az esztergomi káptalanban. Mind ez nem használt semmit s így Lánczy lett kinevezve képviselőnek. Így végződött a csaczi választás, a mely gazság tekintetében bizonyára egyedül áll a választások történetében. A.

— *Az átvezetett függetlenségek.* Az ugodi kerületben a választás napján reggel Fenyvessy Ferencz, volt ugodi képviselő megjelent a függetlenségi Borbély pártján és beszéde után a Borbélypárt átvonult Pongrácz báró, azaz a kormánypárt táborába. Borbély, hogy a néppárt ne győzhessen, bejelentette visszalépését. B. H.

— *Erzsébet város,* volt képviselője, I s s e k u t z Győző, a nemzeti párt munkás tagja a szavazás közben visszalépett, mert — ugymond nyilatkozatában — nem akarja kitenni városát a hatalom, pénz és presszió további izgalmainak. A kormánypárt a legalacsonyabb eszközökkel korrumpálta a polgárokat olyannyira, hogy a tisztességes fegyverekkel küzdő nemzeti pártnak a harcra le kellett mondania. B. H.

— *Kézdívásárhelyről* sürgönyzik, hogy a kézdi választókerületben a kormánypárt botránnyosan erőszakoskodik. Az ellenzéki választóknak az igazoló jegyek kiadását megtagadták, e nélkül pedig a választóhelyre nem bocsátják őket. A gyalázatos merénylet megtorlása végett bűnvádi feljelentést tesz az ellenzék. A belügyminisztertől távirati uton kértek orvoslást. A felháborodás óriási.

— *Sopronban* volt a legmulatságosabb követválasztás, ahol általános derűtség mellett folyt le a nagy nap. Az ottani szocialdemokrata párt, — melynek vezére Zsombor Géza borbély, fellépette Fabinyi Teofil ellen Gábriel Samu nevű szőlőmunkást (zsellér, van neki egy szőlője, magyarul nem tud.) Az egész választás gúny volt, nevetett mindenki, csak a liberális párt nem, mert szörnyen resteli ezt a rajta elkövetet csufúságot s Fabinyi Teofil bizony nem lehet büszke ellenpártjára, de meg a nyert mandátumra sem. A néppárt teljesen távol maradt a választástól. Schreiner Károly dr. választási elnök este hirdette ki a szavazás eredményét. Beadatott 1091 szavazat. Fabinyi kapott 765, Gábriel Samu 326 szavazatot. Nem szavazott mintegy 700 ember. Kevés hiba és a hiencz-zsellér legyőzte volna a volt igazságügyminisztert.

— *Trencsén-Baánt,* mint már megirtuk, felgyújtották a kormánypártiak, csupán azért, hogy néppárti választói a szavazáshoz el ne mehessenek. Ez a liberálisizmus legujabb aljassága és gonosztette, a melynek jellemzésére szinte nehéz szavakat találni. A kormánypárt, miután vesztegetés, ígéret, erőszak a népet el nem tudta tántorítani, dühében koldusbotra juttatott egy szegény községet. Hanem elég tág a liberális nyomorultak lelkiismerete, belefér ez is. Bánffy bizonyosan mosolyog egyet az eseten, a kormánypárti lapok pedig ráfogják a gyújtogatás büntetést a néppártra. Baán tehát nem szavazott, de a néppárt még így is óriási többséggel volt a kormánypárttal szemben. De ekkor jöttek a gyalázatoságok. Stomfa és Nyitra elszégyelhetik magukat Baán előtt. Hét-százánál több szavazatot utasítottak vissza, pedig Mihálik néppárti jelöltnek ezekkel együtt legalább 200 szótöbbsége lett volna. A.

Eger: Csutorás dr. jogakadémiai tanár telegrafálja a következőket: Lukács pénzügyminiszternek h á r o m szavazattöbbsége százezer forintnál is többbe került. Most jutnak csak nyilvánosságra a botránnyos vesztegetések. A választók önként jelentkeznek, hogy igazolják a vesztegetést. Több, mint száz választónál tettek kísérletet, 100—500 frtot igérvén egy-egy voksért, ha Lukácsra szavaznak. Több mint ötven szavazatról bebizonyítható, hogy a választók azért szavaztak Lukácsra, mert katonafiúk kiszabadítását ígérték meg nekik, vagy nagy összegekkel megvesztegették őket. A kik valamiért el vannak ítélve,

azoknak büntetésük elengedését ígérték. Az igazgatottság nőttön nő. Ily óriási vesztegetés talán sehol sem volt. B. H.

— *A vágyvecsei választás,* alkalmával újból találkoztunk a hirhede Tarnóczy által először alkalmazott jogfosztással és atrocitásokkal. Vágyvecse környékét már a kora reggeli órákban megszállotta a katonaság. A fiók Tarnóczy Marchot Gyula nyitrai megyei főjegyző, mint választási elnök sokkal több rossz indulattal, mint tapasztalattal csinálta a dolgát. Az első intézkedések meggyőzhetek mindenkit arról, hogy a hirhede vált nyitrai választást fogják utánozni.

Legnagyobb fölháborodást Márkus István szelöcsei plébános visszautasítása keltett. Nevezet plébános hetek óta vizkorságban feküdt és a választás napján behozta magát Vágyvecsére, hogy szavazatával a néppárt győzelmét elősegítse. A szegény beteg egész uton Istenhez fohászzkodott, kit arra kért, hogy csak addig adjon erőt neki, míg leszavazott. Mindenki szánakozva nézett a viaszarcu, rettenetesen megdagadt papra, a mint botjára támaszkodva betámolygott a választási helyiségbe. Az elnök azonban őt is keresztül vitte a kérdések keresztüln. Mikor a korát kérdezték Márkus plébános 48 évesnek mondta magát, az iven pedig hibásan 45 évesnek volt beírva. És az elnök személyazonosságát kifogásolta s a bizalmi férfi és az előljárók tanuskodása daczára, elutasította. A.

— *Gyuláról* írják: A kormánypárt jelöltje, T e r é n y i Lajos érdekében a korteskedés már hetekkel ezelőtt megkezdődött. A kortestanyák felállítottak s a vesztegetés és lélekvásárlás folyik. Egy tanítónak tanyai lakosok behozatalára nagyobb összeget adtak. A hivatalnokok a legutolsó díjokig mind vak eszközök a kormány szekerének tolására. Nováktörvényeszi elnök egy pár hivatalnok kalapján Bartha tollat pillantván meg, megparancsolta, hogy rögtön levegyék s kijelentette, hogy a kinek még egyszer veres toll lesz a kalapjánál, avagy Bartha érdekében fel meri nyitni a száját, azonnal fel lesz függesztve állásától. Egy szóval itt is a Bánffy által előírt tiszta választás folyik. Mindazonáltal a függetlenségi és 48-as párt jelöltjének, Bartha Miklósnak megválasztása biztosra vehető. M.

Választások október 31-én. Városok: Békés választ 1 képviselőt, B.-Csaba, Gyula 1, Nagybecskerek 1, Nagy-Kikinda 1. Összesen 5 képviselőt. Megyék: Nagy-Küküllő várm. választ, Fiume város 1 képviselőt.

November 2-án: Besztercze-Naszód vármegye 2, Brassó város 2, összesen 4 képviselőt.

November 3-án választ: Brassó vármegye 2 képviselőt.

November 4-én választ: Szarvas város 1 képviselőt.

November 5-én választ: Szentes város 1 képviselőt.

— *A szentesi kerület* néppárti jelöltje, Bodor Imre tartotta programbeszédét, a kistölkei tanyák között igen nagy hallgatóság előtt.

Békés-Csabáról sürgönyzik: a függetlenségi nemzeti párt fölléptette délután Zsilinszky államtitkár ellen Szalay József nagybirtokost, aki revizionista. Zsilinszky megválasztása nagyon biztos.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Október 31. Biharmegye központi választmányának ülése d. e. 10 órakor.

November 2. Megyei közigazgatási bizottság ülése d. e. 10 órakor.

2. A biharmegyei orvos és gyógyszerész egyület ülése.

5. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése d. u. 3 órakor.

12. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.

29. A biharm. nőegylet árvaházának megnyitó ünnepélye és az »Erzsébet« táncszestélye.

* *Dr. Schlauch Lőrincz* kardinális és püspök ur ő Eminenciájára a tegnapi esti gyorsvonattal M a y e r Antal püspöki könyvtáros

kíséretében Budapestről székesvárosába érkezett. A pályaudvaron az udvari papság Fetser Antal püspöki titkárral az élén, Géczy főtitkár és mások fogadták a kardinális, aki kitűnő egészségnek örvend.

* *Orosz-görög nász.* Mária görög királyleánynak Mihály nagyherceggel való egybekeleése napját végleg megállapítják, mihelyt György király visszatér Athénba. — A jövő évi állami költségvetésbe a királykisasszony részére való hozomány czimén 300,000 frankot előirányoztak.

* *A nagykarolyi Kölcsei-szobor.* Párisban most öntötték meg Kölcsey Ferencz koszorus irónk szobrát, a melyet millenniumi emlékképpen Nagy-Károlyban fognak felállítani. A szobrot Kall Ede szobrász mintázta, a ki a jövő héten utazik Párisba, hogy azt átvegye s hazahozza.

* *A keleti keresztények fölszabadítása.* Nem a legelső eset, hogy Svájc nemzetközi ügyben kezdeményezésre sikeresen vállalkozik. 1825. és 1827. közt Svájcban nemzetközi mozgalom indult ki Görögország felszabadítására a török hatalom alól. Nemrég az áldásos vöröskereszt intézményét hozta javaslatba Svájc, és indítványát a sebesülteknek a csataterén való biztonsága iránt az egész művelt világ elfogadta. Most egy harmadik nemzetközi iniciativa indul ki a polgári szabadság kiváló otthonából, Svájcban. Lausanneban bizottság alakult a végett, hogy a szultán által kiirtásra szánt örmények védelmére és segítségére az egész világon csatlakozásra hívja fel és gyűjtse össze az emberségesen érző embereket. Eddig 100.000 tagja van a szövetkezetnek.

* *A biharmegyei választások bejelentése.* Biharmegyében a szabadelvűnek gúnyolt megyeházi-párt csufos vereséget szenvedett a napi képviselő-választásnál. A nagy hü-hóval kürtölt és jósolt »fényes győzelem minden vonalon«. csütörtököt mondott, daczára hogy minden csengő és erőszakos kortes-eszközt mozgósítottak és felhasználtak. Mint a medve bőrére, előre ittak arra a 10 kormánypárti kerületre, a mit már biztosnak hittek. Kegyelemből szántak 2 kerületet az ellenzéknek. Csak hogy a megyeházán terveznek, a választók pedig a kerületekben döntenek s így még az eddigi 7 kormánypárti kerületet sem bírták megtartani, hanem a nagy muszáj-jelöltön kívül csak kettőben használt az erőszak s a legjobban dédelgetett jelöltet is kifüstölték a független szavazók a berettyó-ujfalui kerületből. Most a 12 kerület szépen meg van osztva »testvériesen« a kormánypárt és az ellenzék közt: lévén Biharmegye 12 kerületében 6 függetlenségi és 6 kormánypárti. A megyei központi választmány ma, szombaton délelőtt ülést tart, a melyen bejelentik a megyei választások eredményét. Bizonyára nem fog valami nagy lelkeseledést kelteni az eredmény.

* *Jubiláló orvos-professzor.* Az orvos-egyetem egyik kiváló kapacitása Thanhoffer Lajos dr. tanár a második bonctani intézet igazgatója, most novemberben üli meg negyedszázados tanári jubileumát. Tanítványai ez alkalomból ünnepélyt rendeznek tiszteletére.

* *A jászberényi választás és a király.* A kormánypárti lapok dicsékedésképpen újságot, hogy a király Erdély Sándor igazságügyminisztertől igen behatóan kérdezősködött a jászberényi választás felől, bölcsen elhallgatván, hogy milyen felvilágosítást adott erre a Jászberényben megbukott szabadelvű párti jelölt. Feltesszük — írja a »H.« — hogy az igazságügyminiszter híven elmondta a felségnek, hogy hiába volt ott minden erőszak, terrorizmus stéljesen igazoltnak tartjuk a kormánypárti lapok diskkrét hallgatását ennek a beszélgetésnek a részleteiről.

* *A boldvavölgyi panama.* Mint ismeretes, Miklós Gyula volt főispán ellen Biró Géza bűnvádi följelentést tett a miskolczi járásbírósnál rágalmozás miatt. A járásbírósnak az iratokat áttette a debreczeni törvényszékhez, mert időközben az igazságügyminiszter a debreczeni törvényszéket delegálta a Miklós Gyula és dr. Szabó József közt való bűnügyek elintézésére. A debreczeni törvényszék visszaküldte

az iratokat a miskolci járásbíróhoz, mert úgy találta, hogy a Bíró ügyet nem lehet összefüggésbe hozni Miklós többi ügyével. A kuria, a hova az ügy hatásköri összeütközés miatt fölkerült, újból a debreczeni törvényszéket mondta illetékesnek.

*** Kormánypárti ünneplés.** Pécsen tegnapi kormánypárti választották meg: a győzelemnek öröme némi heves vérű mameluk fáklásmenetet és kivilágítást akart rendezni, de a szép terv dugába dőlt a pécsiek közönyösségén. Erre azután a mamelukok egyet gondoltak és ünnepélyes előadást rendeztek a színházban. A diszeldadás méltó is volt a nagy naphoz: az igazgató ugyanis fényes bengáli kivilágítással színre hozta — **A z e m b e r t r a g é d i á j á t.**

*** A kiállítást tárgyak becsomagolása és elszállítása.** Az ezredéves országos kiállítás igazgatója október 29-én adta ki a kiállítási tárgyak becsomagolására és elszállítására vonatkozó utasítást, melyet az összes kiállítóknak, kerületi és helyi bizottságoknak is megküld.

*** Keresztény szociálisok győzelme.** Alsó-Ausztria vidéki kerületeiben október 28. ejtették meg a tartománygyűlési választásokat. Mint előrelátható volt, a keresztény szociális párt győzött. A liberálisok egyetlen mandátumot sem kaptak, dacára annak, hogy több választókerületben Schönerer antiszemita egyházellenes párthiveivel szövöttek. Döntő képviselő, Schönerer intimusa is kibukott. A városi kerületekben november 4-én ejtik meg a választásokat.

*** Halálozás.** Pagács Ferencz dr. a kassai székeskáptalan tagja, püspöki helynök, felsőintézet kormányzó, liceumi igazgató s szentszéki ügyhallgató 65 éves korában, október 27-én meghalt Kassán.

*** A hittudományi kar pályakérdései.** A budapesti k. m. tud. egyetem hittudományi karához a Horváth-féle alapítványból jutalmazandó s 1896. október 1. határidővel kitűzött tételekre három pályamunka érkezett be a következő jelleggel: a) »Az igaz a hitből él. Rem. I. 17.« — b) »Qui enim sentit Common-dum, sentire debet et onus. R. J. 65. in VI.« c) »Mora sua cuiuslibet est nociva. Reg. Sur. XXV.« — A pályamunkákat a kar október 26-án tartott üléséből szabályszerű bírálatra adta ki.

*** Egy magyar törvényhozó első távirata.** Wolfner Tivadarról szól az ének, a ki úgy érezte, hogy »magyar« hazafiúi gerjedelme megnyilatkozást követel. És Wolfner Tivadar »magyar« hazafiúi gerjedelme megnyilatkozott. Egyik rokonához intézte ezt a távirati nyilatkozatot, mely híradás volt arról, hogy őt »magyar« törvényhozónak választották. Ez a telegramm a következőleg hangzik: »Mit Freuden theile ich mit, dass ich gewählt bin.« Ugy vesszük észre, mintha a magyar törvényhozó urnak, mint ilyennek első távirata »németül« hangzanék. No de semmi. Van reményünk, hogy Wolfner Tivadart megtanítják még magyarul.

*** Korelnök és korjegyző.** A képviselőház alakulásában előkelő funkció vár a függetlenségi párt Kossuth frakciójára, a mennyiben ez a párt ad a Háznak korelnököt és korjegyzőt. Korelnök lesz Madarász József, ha ugyan elvállalja ezt a tiszteletet, egyik korjegyzője pedig Pichler Győző, Kossuth Ferencz titkárja.

*** Egy oláh tüntetés utójátéka.** Az Árpád-szobor felavatási ünnepnapján történt Brassóban, hogy mikor Perczel Dezső belügyminiszter kíséretével délután 3 órakor a városban kórsétát tett, a vasutról beözönlő oláh bandérium és kocsisereg megzavarta ezt a körutat. Az oláhok ugyanis éppen ez alkalommal hozták a vasutról Saftu dr. újonnan megválasztott papjukat. Az egész dologban nem lett volna semmi különös, ha az oláhok tüntetőleg oláh nemzetiségű szalagokkal teli nem rakják magukat s mindenik oláh lovas egy-egy oláh nemzetiségű zászlót nem vesz a kezébe, a nélkül, hogy a magyar nemzetiségű zászló is ott lett volna.

Ezen tüntetésért a városi rendőrkapitányság az illetők ellen állam elleni kihágás miatt megindította a vizsgálatot.

*** Egy herceg balesete.** Mint Drezdából táviratozzák, Frigyes Ágost herceg ma délelőtt lovával elbukott, a ló a herceg lábára lépett, de sérülést nem okozott.

*** »Bánffy bünei.«** Érdekes röpirat látott a választási mozgalmak alkalmából napvilágot, melyben az író »Mogyorófpálca« név alatt élénk színekben ecseteli a kormánypart és kivált a jelenlegi kabinet büneit. A röpirat címe »Bánffy bünei«; a nyomda neve, melyben készült, rajta van ugyan, de ember legyen aki elolvassa; hiába, manapság már nem szabad megmondani az igazat, mert beverik az ember fejét. A röpiratot különben még most mindenki megveheti, ára »b e c s ü l e t e s embernek 5, másnak 10 krajczár.«

*** Helyettes iparoktatási főigazgató.** A kereskedelemügyi miniszter értesíti Nagyvárad városát és Biharmegyét, hogy az országos iparoktatási főigazgató állandó helyettesítésével Vig Albert központi szolgálatra beosztott ipari szakiskolai igazgatót bizta meg.

*** Választási balesetek.** A jó ideák, mint a rossz hadseregek: mindég későn érkeznek. Egy budapesti bank jó gondolata is hasonlít ehhez pedig bizonyos az ötlet megvalósítása, kedvező fogadtatásban részesült volna a képviselőválasztásoknál. Az elvesztett ideál vagyis füstbement mandátumi kilátások után, az anyagilag tönkrement jelöltek megvizsgálását célozza az illető budapesti bank. A későn született ötlet abból áll, hogy a képviselőket a választási balesetek ellen biztosítja. Később majd használhatják ez ötlet által nyújtott kedvezményt mindazok, akik képviselővé akarnak lenni. Valószínű, hogy temérdek ily biztosítással fogják ostromolni a furfangos budapesti bankot, mely határozottan kiérdemli az egri nevet a biztosítás egy új ágának feltalálásával, de alighanem megbuknék az első választásnál. Egyébiránt még vagy 60 választás lesz, lehet az eszmét megvalósítani.

*** Érdekes okmány.** Turkevéről egy érdekes okmányt küldöttek be a »B. H.«-nak. Követlen nyomatott nyilatkozat, melyben ez olvasható:

Nyilatkozat.

Alulírott ezenel kinyilatkoztatom, hogy az október 28-án tartandó országgyűlési képviselőválasztáson szavazatomat Bíró Tamás urra adom. Előismerem, hogy fölvettem . . . forintos. Kelt Turkevén, 1896. okt. 26.

Bíró ur természetesen kormánypárti jelölt volt és pedig a mezővárosi kerületben. Azért mondják, hogy volt, noha igen ravaszul és óvatosan járt el a választókkal szemben, mégis 800 szavazattal kisebbségben maradt Tóth János függetlenségi ellenében.

*** Vasárnapi munkaszünet az ügyvédi irodában.** A bécsi ügyvédjelöltek és irnokok mozgalmat indítottak, hogy a munkaszünetet honosítsák meg az ügyvédi irodákban is. Az ügyvédi kamara már foglalkozott a kérdéssel és a munkaszünet mellett nyilatkozott.

*** A párbaj ellen.** Németországban nagy agitáció folyt a párbaj intézménye ellen. Most néhány százezer férfi aláírt egy Gothából kibocsátott kérvényt, a mely azt kéri a birodalmi gyűléstől, hogy a párbajra a legszigorubb törvényeket hozzák és hogy a katonaságra is terjeszték ki a tilalmat.

*** Ellopott pénzeslevelek.** Csütörtök este fél hét órakor egy 14—15 évesnek látszó suhancz vakmerő lopást követett el a budapesti főpostán, a folyosón ebben az időben Gostimirovics György gyümölcskereskedő kereste a pénzeslevél-osztályt. Kezében tartott két pénzeslevelet, az egyikben 300 frt, a másikban 30 frt volt. A suhancz kikapta a beteges ember kezéből a leveleket, azzal elmenekült. Többen üldözni kezdték, de már nem érhették el.

*** A vársánczba zuhant.** Tegnap éjjel Nagy Györgyné Bereghy Ilona mámoros állapotban tért haza kolozsvári-utcai lakására.

Itt esett meg rajta, hogy az udvar végén levő vársánczba zuhant és súlyosan megsérült. Kiállítására összejöttek többen és beszállították a biharmegyei közokórházba.

*** Költözködés.** Rettenő nap ez a mai. Megdöbbentő egyesekre nézve, pedig nem gyász, nem nagy valami dicsőséges csata kimenetelének, sem nem vesztett csaták, csufos bukások, hanem a költözködés napja. Ma kezdődik meg a hurczkolódás, a család apák a háborzongató réme, mert amellett, hogy kényelmetlen, még költséges is aztán még az összetört butor vagy edény darabok is, csak a nagyharang kontójára írónak. Már lehet látni, asztalokat szállító bakákat, működő szekereket, bosszankodó urakat és aggodó gazdasszonyokat, kik ugyancsak megvannak akadva a hurczkolódás bajaival s észre sem veszik azokat, kikkel uton-utfélen találkoznak. Pedig ezek a mosolygó arcok azt akarják kifejezni jótanácsként, hogy ne költözködjék minduntalan akinek nem muszály, mert ilyenkor fogy a butor, fogy a pénz s a sok adósság miatt esőbe jut a nagy harang.

*** Rendőri hírek. Ellopott ruhák.** Nagy Mari, kismagyar-utcai lakostól tegnap az összes mosás alatt levő fehérneműit és több másféle ruhadarabot elloptak. Az ellopott ruhák értékét a károsult mintegy harmincz forintra teszi. Jelentést tettek a rendőrségnél az esetről s keresik az ismeretlen tettest. — **A károsultak.** Laczikó István és Vas Géza gyantai iparosok kolozsvári-utczán voltak megszállva. Szállásukról Laczikónak értékes számlacsomagját és jegyzéseit, Vas Géza pedig öt forintot és bizonyítványait ellopták. — **Tolvaj cigány.** Barta Miklós csillagvárosi szállásáról, két pulykát ellopott egy ravasz cigány. A gyantán mindjárt erre irányult, de rettenthetetlenül tagad a rendőrség előtt s azzal védekezik, hogy életében sohasem szerette a pulykapecsenyét. — **Egy suhancz hőstette.** Tegnap délelőtt Páske Flóra suhancz fiu ment az utczán. Egy kis leány mellett haladt el, ki egy pár tyukokat hajtott maga előtt. Nosza fölkapta Páske és úgy elszaladt vele, hogy azóta sehol sem lehet találni. A károsult leány, panaszt tett a rendőrségnél.

Ingyen facsemeték kopárterületek befásítására.

A hivatalos lap október 30-diki száma közli a következő felhívást az erdőbirtokosokhoz:

Azok az erdőbirtokosok, kik az 1879. évi XXXI. törvényszék 165. §-ában megjelölt kopár és futóhomok területek beerdősítése végett, a jövő 1897. évben az állam részéről csemetékben ingyen részesülni kívánnak, felhivatnak, hogy ebbeli, 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványaikat, annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány kath. hold nagyságú, mely talajnemhez tartozó területet, mely fajból való és hány éves csemetékkel ohajtanak beültetni, s továbbá, hogy a csemeték mily czim alatt, mely vasuti állomásra és a jövő tavaszán avagy őszén küldendők-e, a folyamadó lakhelyének pontos megjelölése mellett, az illető ker. kir. erdőfelügyelőségnek, legkésőbb folyó évi december hó végeig, annál is inkább adják be, mivel később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A kopárok erdősítésére adandó csemeték termelési, kiemelési, csomagolási, s a vasúthoz való szállítási költségeit az országos alap fedezi és csupán a gyorsárak szerinti szállítási díjat, — melyre nézve a hazai vasutak mérseklést engedélyeztek, — viseli az átvétel alkalmával a jelentkező erdőbirtokos.

Figyelmeztetnek egyúttal az erdőbirtokosok, hogy a mennyiben a rendelkezésre álló csemetemennyiség megengedi, a vágás területek felújításához is fognak adományoztatni csemetéket; még pedig azon kis- és középbirtokosok részére, kik kisterjedelmű és csekélyebb jövedelmezőségű erdejük fentartásához szükséges csemeték a saját területükön és költségükön termelni nem képesek, épp úgy mint a kopár területek erdősítésére ingyen, a nagybirtokosok részére pedig a csemeték árának vagyis kerültségének megtérítése mellett,

Budapest, 1896. évi október hó 19-én.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter.

A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara tegnap délután teljes ülést tartott, több fontos ügyben.

Jankó József elnöke alatt a tagok szép számmal voltak jelen.

A megnyitás után felolvasták az elnök közléseit, az időközben tett intézkedésekről.

A titkári jelentés a kamarai iroda ügyműködésének ismertetésén kívül megemlékezik a kamarák Kolozsvárról tartott országos kongresszusáról, melyen a nagyvárad kamarát az elnök és a titkár képviselték.

Ugy az elnöki közléseket, mint a titkár jelentését tudomásul vették és a kolozsvári kamarának szives fogadtatásáért köszönetet szavaztak.

A kamara 1897. évi költségvetését az állandó-bizottság javaslatához képest elfogadták. E szerint a díjnoktartásra 730 frtot (130 forinttal többet, mint a jelen évben), a hivatal-szolga fizetését 400 frtról 500 frtra emelték, napidíjak és uti költségekre az eddigi 500 frt helyt 650 frtot, nyomtatványok, hivatalos közlemények, posta- és táviratra az eddigi 250 frt 350 frtot és a közgazdasági és évi jelentés nyomtatására 500 frtot vettek fel; a többi tételek változatlanul maradtak az előbbi évekhez képest.

A költségvetés főtételei: az összes kiadás 9212 frt, az összes bevétel 9335 frt; maradvány 123 frt.

A kereskedelemügyi miniszter leiratban tudatja, hogy jóvá hagyta a kamara azon határozatát, hogy a millennium alkalmából a kamarai tisztviselők nyugdíjogosultságába az utóbbi 3 év kétszeresen számítassék. Megjegyzik azonban, hogy a kétszeresen számított idő után esedékes nyugdíj járulékot a kamara a megtakarításokból pótolja. — Tudomásul vették.

A kamarák kiállításának költségei tárgyában a szükséges intézkedésekkel az elnökséget bízták meg.

A nagyvárad pénzügyigazgatóság átiratot intézett a kamarához, a melyben tudatja, hogy a helybeli vámhivatal ellen felmerült panaszok tárgyában felelősségre vonta a vámhivatal főnökét, s az a panaszokat, melyek egyik helybeli lapban megjelentek, ráfogásoknak jelentette ki. Panaszt különben senki nem tett. Felkéri a pénzügyigazgatóságot a kamarát, hogy a konkrét eseteket tudassa a kamara.

Kapcsolatosan, titkár felemlítette, hogy több kereskedő azt óhajtja, miszerint a vámhivatal a városból a vasutállomáshoz helyeztesse ki; ezt előnyösebbnek tartják a kereskedelemre.

A jejeváltak azonban előnyösebbnek látják a vámhivatalt a jelenlegi helyén.

A pénzügyigazgató átiratát tudomásul vették.

A kereskedelemügyi miniszter leiratát, mely szerint intézkedett, hogy az ipartanács jövőre intenzívebben hasson az ipar és kereskedelem érdekeinek előmozdítására, örömdetes tudomásul vették.

Együttal a kamara részéről a jövő évre Nagyvárad városához Hoványi Géza, Daday József rendes, Farkas Izidor és Weisz Gábor póttagokat; Biharmegyébe, Huzella Gyula és Óváry Lajos rendes, Bognár Sándor és Rozsly Géza póttagokat küldi ki.

A kamara által az ezredéves kiállításra küldött kiadványokat a kereskedelmi muzeumnak adományozták; a kamara által kiállított háziipari tárgyakat pedig a kereskedelmi muzeum állandó kiállításának átengedték.

Még több apró ügyeket intérték el s az ülést véget ért.

EGYESÜLETEK.

A »Biharmegyei orvos-gyógyszerész-és természettudományi-egylet« folyó évi november hó 2-án délután 4 órakor (Uri-utca, Akadémia) szakulést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Bodor Károly dr. előadása: Az auto-infectióról; 2. Berkovits Miklós dr. előadása: Mi a difteria-bacillus gyakorlati jelentősége?

Kelt Nagyváradon, 1896. október hó 28.

Dr. Berkovits Miklós,
egyleti titkár.

Igazságszolgáltatás.

Egy ipartestület sajtópöre. A tegnap ezim alatt közölt sajtópör egész éjjel folyt. A tanúk kihallgatása csak a hajnali órákban ért véget. Az esküdtsek reggel fél 8 órakor hozta meg verdiktjét, amely Neuman Ignácot a becsületsértésben és rágalmaszban vétkesnek mondotta, mire a sajtóbíróság a vádlottat 3 havi fogházra és 100 frt pénzbüntetésre ítélte.

Kétszer eladott birtok. Szilágyi János bedői 140 öl birtokát eladta Marozsán Jánosnak. Ez a vásár alkalmával ki is fizetett a megalkudott összegből 50 frtot. Később még 39 forintot, a többivel adós maradt, azonban a birtokot nem vette használatba, hanem parlagon hevertette. Ezt látva Szilágyi, másodszer is eladta birtokát feleségének, kivel a közjegyző előtt léptek egyességre sőt még át is iratta a felesége nevére. Ezért állt tegnap Szilágyi János nevével együtt a törvényszék előtt s közirat hamisítás vétsége miatt 2—2 havi fogházra, 89 frt kártérítésre és 40 frt utánjárás költsége megtérítésére lettek ítélve.

Zsarolás. Még 1894 augusztus 8-án Szabó György és két társa, a debreczeni vásarra sertéseket hajtottak. Ersemlyénben megtelepedtek az ut mellett, Ekkor jött arra Greskó János társaival kocsin, de a lovak megbokrosodtak és így a kocsis egy kereke eltört. Greskó, Szabó Györgyöt követelte a kár megtérítését és mikor ez válaszként a sertéseket egy közeli tanya akarta hajtani, elébe állt és nem engedte. A kir. törvényszék tegnap tartott ülésén Greskó Jánost zsarolásért elítélte 14 napi fogházra, társait: Szabó Jánost és Nagy Ferenczet pedig 8—8 napi fogházra.

REGÉNY-CSARNOK.

Zsebeld ki felebarátodat.

REGÉNY.

Irtá:

GÉRARDE E. D.

26

— Mit csináljak én Bogdanovicséknál? kérdé viszont Luczián, és oly mozdulatot tett bátyja fölcsóllítására, mintha neki iuen a beteg anyja mellől nem volna tanácsos távozni.

— Hát aztán három istálló tele fiatal lóval sem vonz téged? Ugy hiszem ezt érdemes megnézni; unszólá őt Kázmér.

— Három istálló? Nem is tudtam, hogy Bogdanovicsnak ménese van.

— Van neki; legalább ami a lovak számát illeti, de nem ám a jóságukat.

— És mennyit jövedelmez az neki?

— Afelől nem hallottam semmit. Az öreg urnak nagyon sok pénze lehet.

— Ezt nem is tudtam; felelt rá Luczián elgondolkodva. — Igaz ugyan, mig csak rövid idő óta van itt közelünkben, hogy nem is igen hallottam róla. Te ismered?

— Nagyon kedves, bőbeszédű öreg ur.

— Nem ugy értettem. Szép a kuriája (uri ház), nagy gazdasága van?

— Azt hiszem igen nagy mértékben tizi a gazdálkodást. Te bizony elmehetnél velem oda szombaton; sokat beszélgethetnél Bogdanovics-csal kaszáló-gépekről s gőzekéről.

— Azalatt te Viczia kisasszonnyal Aza-leákról társalognál. Köszönöm, nem megyek. Egyébiránt szép-e az a leány?

— Eppen nem csinos, de vonásaiban nagyon sok — hogy is mondjam — karakter van. Ugy látszik, a fejében több is van, mint csipkék meg fürdők.

— Marczin erről nem tudott semmit mondani.

— Jó, hogy fivérünket szóba hoztad; szólt föl Kázmér rövid szünet után. Marczin öcsém egész rejtély előtttem. Mi az oka, hogy olyan alvojárónak vélné az ember?

— Marczin mindig lusta volt.

— Meglehet; de most sokkal lustább mint azelőtt; mintha csak az esze nem volna a helyén. Láttad, amint kalappal a fején órahoszsztat barangol a házban és mindegyre mosolyog?

— Hát aztán, mire nevetgél?

— Elég fura dolgokra. Tegnap a pitvarban találtam őt kezében tört üveggel, melyen egy papirdarabon olvasható volt: »pióczák.« Erre aztán oly átszellemült, mosolygó arccal tekintett, mintha a legcsodásabb kincset szemlélné; pedig azon a cserepen nem volt mit bámulni.

— Bizony nem!

— Ma pedig, mikor reggel a társalgó szobába léptem, egy pilulás dobozt czirógatott fel-tűnő gyöngédséggel. Mindig ily dolgokat művel?

— Nem, nem mindig; válaszolt kurtán Luczián és mintegy zavarodottan kitekintett az ablakon.

— Mit tekintesz oda ki?

— Nézem a havat. Azt hiszem az idei tél rendkívül kemény lesz.

— Kemény a szegény parasztra.

— Én meg a szegény virágaimra gondoltam. Látod ott azt a csapást ott a hóban? Az rókának a lábanyoma. Majd ha merészebbek lesznek, ki fogják kaparni virágaim gyökereit.

— Viczia kisasszony is panaszkodott, hogy tyukjai után leleskednek.

— Ha vadász volnál, megszabadithatnál tőlük.

— Ha róka volnék, én is tyukokat enném.

Luczián megcsóválta a fejét.

— Belőled soha se lesz gazdaember. Kázmár, ha ebben a harcban nem állsz a tyukok pártjára.

Kázmér már régen elhagyta Lucziánt, mikor ez még mindig ablakkertjében babrált, gondosan ápolván minden egyes virágját. Arca ezalatt mosolygott, mintha valami kedves gondolattal foglalkoznék, de amellet homloka elárulta, hogy esze mélyen elmerül a tárgyba melyet minden oldalról meghány-megvet. akár funtos, akár csekély dolog lett légyen az. Ez megbecsülhetetlen tulajdonság.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Pápai konzisztorium.

Róma, okt. 30. (Külön tudósítók távirata.) Az év vége előtt XIII. Leo pápa még konzisztoriumot fog tartani, amelyben a legutóbb kreált kardinálisok átveszik a biboros kalapot. Ezuttal egyszersmind több kardinálist is fog a szentatya kinevezni. — A ferrarai érseki székre az elhunyt Mauri kardinális helyére Respighi Péter quastallai püspököt fogja prekonizálni; e székkal a biboros méltóság szokott járni és így valószínű, hogy az új érsek nem-sokára kardinálissá is ki fog nevezettni.

Egy kardinális halála.

Róma, okt. 30. (Saját tudósítók távirata.) Hohenlohe herceg biboros áldozár szivszélhűdésben meghalt. Az elhunyt kardinálist még IX. Pius pápa nevezte ki biborossá és a porosz kulturharcz kitöréséig ő volt tanácsadója a német ügyekben. Hohenlohe herceg nagy barátja volt a szépművészeteknek és albanói székháza, a Hohenlohe-villa temérdek kincset rejt magában, melyeket a boldogult kardinális gyűjtött. Magas kora miatt az utóbbi időben nem vett részt az egyház ügyeiben.

Vaszary Kolos.

Budapest, okt. 30. (Saj. tud. távir.) A hercegprimást mai nevenapja alkalmából, mint minden évben számosan üd-

vözölték. Politikai és társadalmi világnak kiválóságai ugyszólván egytől egyig megfordultak ma a budai aulában s ki névjegyt hagyta ott, ki aláírta az üdvözlők számára kitett ívet. Az esztergomi káptalan és a primási udvar testületileg tisztelt. A primási udvar üdvözlését Hettzey kanonok tolmácsolta a káptalan nevében Boltizár püspök szólott. A tisztelgés után délben 1 órakor szűkebb körű ebéd volt. A fővárosi papság testületileg való tisztelgése a hprimás gyengélkedése miatt elmaradt s üdvözlését Bogisich Mihály cz. püspök tolmácsolta.

A francia pártharcz.

Páris, október 30. (Saját tud. távirata.)
Barthon kormányelnök megalapította Jaures szociálista képviselő interpellációjára a rögtön követelt elintézését, a mit gyöngeségnek magyaráznak. A kormány érzi, hogy ez ügyben, mely a carmeaux szociálista zavargásokkal egybefügg, a mérsékelték és radikálisok szövetsége felbomlik, minthogy az előbbieket helyeslik a csendőrség brutálításait a szociálisták ellen, holott a radikálisok ezekben az alkotmány megsértését látják. Ha a kormány az ellentéteket nem lesz képes kiegyenlíteni, könnyen kormányválság fog beállani.

Bismarck leleplezései.

Berlin, okt. 30. (Saját tudósítók táv.)
A »Hamburger Nachrichten« ama leleplezését, hogy Németország Oroszországgal titkos szövetséget kötött az osztrák-magyar és olasz szövetségek háta mögött, Harden Miksa, Bismarck egykori intimusa, ugyancsak Bismarcknak tulajdonítja, habár a levezett hamburgi lap ezt tagadta. Harden szerint a szerződés már több év óta lejárt; de tény, hogy csak akkor hozták a hármasszövetség többi tagjainak tudomására, mikor már megszűnt.

Bécs, október 30. (Saját tud. távirata.)
Egy itteni lap hírlí, hogy Vilmos németcsászár a »Hamburger Nachrichten« ismeretes leleplezései ügyében az osztrák-magyar uralkodóhoz sajátkezű levelet intézett.

Bécs, okt. 30. (Saját tud. távirata.)
Az itteni sugalmazott félhivatalos lapok nem fektetnek súlyt a Bismarcknak tulajdonított leleplezésekre; áe elismerik, hogy a kérdéses szerződés Orosz- s Németország közt tényleg létezett, de hozzátesszik, hogy Andrassy gr. külügyminiszternek s a monarchia fő diplomatáinak tudomásuk volt létezéséről és így mindig tudták hányadán vannak Bismarck s Németország áradozó barátságával s lojalitásával.

KÖZGAZDASÁG.

A szájsz- és körömfájás Nagyváradon.
Már hetek óta hírelik, hogy Nagyváradon a sertés által okozott bajokhoz megérkezett egy másik igen veszélyes vendég: a városban a szarvasmarhák közt szájsz- és körömfájás esetek fordultak elő. Két esetben konstatálták a bajt, de a hatóság nem akart ok nélkül riadalmat okozni a gazdák között s megelégedett azzal, hogy a legszigorubb óvintézkedést fogadtatott. Tegnap aztán olyan arányban lépett fel a baj, hogy komoly veszély fenyegeti nem csak a gazdák marhaállományát, hanem a közforgalmat és a városi pénztárt is. A Moskovits Adolf és Fiai szeszgyárakban lévő 200 darab hizó marha állományában tizenhét szarvasmarhát megállapították a szájsz- és körömfájást. Különböző Nagyváradról Bécsbe szállított állatokon is konstatálták a betegséget. — Már két év óta érzik Nagyvárad városa és a közönség a sertésvesz által okozott óriási károsodást és drágaságot s most, midőn azon reménykedtünk, hogy sertéspiacunk felszabadul a zárlat nyomasztó súlya alól, egy újabb veszedelem következik be.

Szarvas jószágok szállításának korlátozása.
A Budapest székes-főváros környékén fekvő több községben konstatálták a szájsz- és körömfájás felléptét a szarvasmarha állományban. A földmívelésügyi miniszter ebből kifolyólag körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, így Nagyvárad város és Bihar-megyéhez is, hogy a fertőzött községekből egyáltalán tilos a fővárosba a szarvas jószágokat bevinni. A nem fertőzött helyekről pedig csak az esetben szállíthatók lábbon a fővárosba, ha szigorú szakértői vizsgálat során egészségesnek találtnak s utközben járványos községeket nem érintenek.

A hadsereg borszükséglete.
A közös hadügyminiszter értesítette az országos ipar-egyesületet, hogy a közös hadsereg 1897. évi összes borszükségletének egynegyed részét a magyar kisiparnak tartotta fenn. A pályázatban egyes kisiparosok és ilyenekből alakult szövetkezetek vehetnek részt, de a pályázók csakis saját műhelyükben készült árut szállíthatnak. Aki lábbelieken kívül szíjjzatokat is akar szállítani, eziránt külön beadványban nyilatkozhatik. A szállítandó cikkek mintáit a budapesti és gyulafehérvári minta-raktárakból lehet beszerezni.

A gabonaárak hanyatlása,
a nagyon is hamar befejezett emelkedő irányzat után immár tíz napja folyton tart s fokról-fokra emészt meg az előző hausse eredményét. Az összes világpiacokon erősen érezhető ez a visszaesés s együtt jár a forgalom apadásával. A tengerentuli termelősztyályokból és nevezetesen Argentínából mind jobb hírek érkeznek a termés felől s a lefolyt tíz nap alatt Amerikában 10 centtel és Párisban két frankkal szálltak lejjebb a buzaárak. Berlinben, Bécsben és minálunk aránylag csekélyebb a hanyatlás, de a tavaszi buza ma mégis 50—60 krajczárral olcsóbb, mint a múlt hét elején. A forgalom pedig minimális, sőt tegnap egyáltalán nem volt üzlet a budapesti gabonátözsde.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsde 1896. okt. 30-án.

Magyar aranyárlék 4%	121.50
Magyar koronajáradék	99.—
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereségy-sorsjegy-kölcsön	155.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	137.—
Osztrák járadék papírban	101.10
Osztrák járadék ezüstben	101.10
Osztrák járadék aranyban	121.75
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	144.—
Osztrák magyar bankrészevény	940.—
Magyar hitelbank részvény	462.75
Osztrák hitelintézeti részvény	365.60
Osztrák-magyar államvasúti részvény	360.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.52
Német birodalmi márka	58.75
London vista	119.85
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.75

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

É R T E S I T É S !

Partieárak vétele és eladásáról.

Van szerencsém mélyen tisztelt vevőim b. tudomására hozni, hogy évek óta fennálló **kézmű- és divatáru üzletemet** egy nagyobb csődtömeg előnyös vétele által egy kizárólagos

Partieáru üzletre

átalakítottam és ezentul az összes árukat mint divatkelmék, gyapjuruhaszövetek, zefirek, vászonárak, asztalneműek, zsebkendők, ágytakarók, szőnyegek, valamint minden a rőfös szakmába vágó cikkek nálam ugy nagyban mint kicsinyben 50%-al a rendes árokon alul kaphatók.

Tisztelettel

NÁDAS IGNACZ

Zöldfia-utca elején.

K o s z o r u k i á l l i t á s

GERMÁN KÁROLY

226 4-4

„Kegyelet“ disztemetkezési intézetében, Nagyváradon, Fő-utcza, Bartsch-ház.

Francia művirág koszoruk drbja 55 krtól 20 frtig

Érckoszoruk drbja 1 frttól 25 frtig

Sirkivilágító színes poharak kiöntve drbja 10—12 krajczár

Sirkivilágító színes üveg öblönyök drbja 50 krtól 1.50 frtig

Sirlámpák drbja 1.50 frttól 20 frtig

Sirkivilágítások a legjutányosabb árban elvállaltatnak.

Ü z l e t f e l o s z l a t á s m i a t t

A Szent-László téren, „FEKETE SAS“ szálloda épületében

a „PRÓFÉTA“ divatüzlet helyiségében

hatóságilag engedélyezett

Őszi és téli divatkelmék, barchettek, selymek,

Creton, batiszt, vásznak, asztalneműek,

téli kendők.

V É G E L A D Á S.

Szőnyegek,

függönyök, ágygarnitúrák és egyéb

különféle női és férfi-divatezkek

rendkívül

leszállított árak mellett

végkiárusítás alá kerülnek.

E kedvező és ritka alkalom kihasználására a t. vevőközönség b. figyelme felhivatik.